

Во случајот Шерер против Швајцарија*,

Европскиот суд за човекови права, заседавајќи согласно член 43 (чл. 43) од Конвенцијата за заштита на човековите права и основните слободи (во понатамошниот текст: „Конвенцијата“) и релевантните одредби од Правилата на Судот, во Совет составен од следните судии :

г. Р. Рисдал, претседател,

г. Р. Бернхарт,

г. А. Шпилман,

г. И. Фоигел,

г. Ј. М. Моренила,

г. М. А. Лопез Роха,

г. Л. Вилдхабер,

г. Г. Мифсуд Боничи,

г. Д. Гочев,

како и г. М. А. Ајзен, записничар и г. Х. Пецолд, заменик

записничар,

по разгледувањето на случајот зад затворена врата на 28-ми јануари и 23-ти март 1994 год.,

ја донесе следната пресуда која беше усвоена на последниот споменат датум :

* Забелешка од записничарот. Случајот е заведен под број 19/1993/414/493. Првиот број го означува редоследот на случајот во списокот случаи упатени до Судот во релевантната година (вториот број). Последните два броја го означуваат редоследот на случајот во списокот случаи упатени до Судот од неговото покренување и на списокот од соодветните Молби поднесени до Комисијата.

ПОСТАПКАТА

1. Случајот беше упатен до Судот од страна на Европската комисија за човекови права (во понатамошниот текст: „Комисијата“) и од страна на Владата на Швајцарската Конфедерација (во понатамошниот текст: „Владата“) на 13-ти април и 3-ти мај 1993 год., во рок од три месеци како што е зацртано со член 32 ст. 1 и член 47 (чл. 32-1, чл. 47) од Конвенцијата. Тој е покренат со Молбата (бр. 17116/90) против Швајцарија поднесена до Комисијата согласно член 25 (чл. 25) од страна на г. Бруно Шерер, државјанин на Швајцарија, на 5-ти август 1990 год.

Барањето на Комисијата упатуваше кон членовите 44 и 48 (чл. 44, чл. 48) и кон декларацијата со која Швајцарија ја призна обврзната надлежност на Судот (член 46) (чл. 46); Молбата на Владата упатуваше кон членовите 45, 47 и 48 (чл. 45, чл. 47, чл. 48). Предмет на барањето и на Молбата беше да се добие одлука во однос на тоа дали фактите од случајот откриваат нарушување од страна на тужената држава на нејзините обврски согласно членовите 6 ст. 1, 8 и 10 (чл. 6-1, чл. 8, чл. 10).

2. Во одговор на испитувањето извршено во согласност со Правилото 33 ст. 3 (д) од Правилата на Судот, г. Лудвиг Минели, Рехтсанвалт, кој го застапуваше Молителот пред Комисијата, го извести архиварот на 3-ти мај 1993 год. дека неговиот клиент починал. На 24-ти мај 1993 год., тој го извести архиварот дека извршителот на Молителот побарал постапката да продолжи и го именува за свој застапник (Правило 30). Поради причини на олеснување, г. Шерер во оваа пресуда ќе продолжи да биде означуван како „Молител“. Во постапката пред Комисијата тој беше означен со иницијалот С., но неговиот адвокат се согласи да се открие неговиот идентитет.

3. Советот што требаше да се состави по службена должност го вклучи г. Л. Вилдхабер, избран судија со швајцарско државјанство (член 43 од Конвенцијата) (чл. 43), и г. Р. Риздал, претседател на Судот (Правило 21 ст. 3 (b)). На 23-ти април 1993 год., во присуство на записничарот, претседателот со ждрепка ги извлече имињата на другите седуммина членови, имено г. Р.

Бернхарт, г. А. Шпилман, г. И. Фоигел, г. Ј. М. Моренила, г. М. А. Лопез Роха, г. Г. Мифсуд Боничи и г. Д. Гочев (член 43 во заклучокот на Конвенцијата и Правилото 21 ст. 4) (чл. 43).

4. Како претседател на Советот (Правило 21 ст. 5), г. Риздал, застапуван од архиварот, го консултираше Застапникот на Владата, адвокатот на Молителот и Делегатот на Комисијата за организацијата на постапката (Правила 37 ст. 1 и 38). Согласно последователно дадената наредба, архиварот го доби поднесокот од Владата на 30-ти септември 1993 год. и поднесокот од Молителот на 4-ти октомври 1993 год. На 2-ри декември 1993 год. Секретарот на Комисијата го извести дека Делегатот ќе ги поднесе своите забелешки на расправата.

На 1-ви јули 1993 год., претседателот на Молителот му даде дозвола да го употребува германскиот јазик (Правило 27 ст. 3).

5. Во согласност со одлуката на претседателот, расправата се одвиваше јавно во Палатата на човековите права, Стразбур, на 25-ти јануари 1994 год. Судот пред тоа одржа подготвителен состанок.

Пред Судот пристапија :

(а) за Владата

г. О. Жако-Гијармо, помошник директор на

Сојузна канцеларија за правда,

Застапник,

г. Ж. Линденман, Сектор за европско право и

меѓународни работи, Сојузна канцеларија за правда, адвокат советник;

(б) за Комисијата

г. М. П. Пелонпаа,

делегат;

(в) за Молителот

г. Л. Минели, Рехтсанвајт,

советник.

Судот го сослуша обраќањето на г. Жако-Гијармо, г. Пеломпа и г. Минели, и исто така одговори на прашањето поставено од страна на еден од неговите членови.

ФАКТИЧКАТА СОСТОЈБА

I Околностите на случајот

6. г. Бруно Шерер, швајцарски државјанин кој починал на 13-ти март 1992 год, водел секс шоп за хомосексуалци во Цирих. Во продавницата меѓу другото се продавале списанија, книги и видео филмови. Природата на продавницата не била очигледна за минувачите, но муштериите знаеле за неа преку реклами во специјализирани списанија или на местата каде се среќавале хомосексуалците. На позадината од продавницата имало просторија сп 12 седишта што се користела за прикажување видео филмови, што се менувале секоја седмица или секоја четврта ноќ. Муштериите дознавале за филмовите по устен пат.

7. Од 21-ви до 23-ти ноември 1983 год. девет лица го гледале филмот Њујорк Сити што трае два часа и е составен речиси само од сексуални акти. Секое заинтересирано лице со машки пол можело да добие влез во просторијата со покажување на членска карта и плаќање на упис од 15 швајцарски франци (ЦХФ) или купување шест списанија за повеќе од 50 ЦХФ.

1. Постапката водена од Окружното обвинителство на Цирих.

8. На 23-ти ноември 1983 година секс шопот бил претресен, Окружното обвинителство на Цирих го конфискувало филмот Њујорк Сити, видео рекордерот и 60 франци земени за прикажување на филмот и покренало постапка против Молителот.

На 28-ми ноември Молителот бил испрашуван од полицијата.

9. На 15-ти март 1984 година Окружното обвинителство издаде пресуда со налог г. Шерер да плати парична казна од 6000 ЦХФ за објавување обсцени

филмови (член 204 од Кривичниот законик на Швајцарија – види точка 21 подолу) и за возење под дејство на алкохол.

2. Постапката пред Окружниот суд во Цирих

10. По жалба од страна на г. Шерер беше покрената постапка пред Окружниот суд во Цирих (Bezirksgericht). На 27-ми јуни 1984 год. Судот го казни тужениот со парична казна од 1000 ЦХФ за возење во пијана состојба, но го ослободи од обвинението за објавување обсцени филмови.

Забележа дека само на мал број луѓе им било дозволено да го гледаат филмот, имено оние кои знаеле за него и сакале да го гледаат. Природата на продавницата не била забележлива од улица, тие што сакале да ги гледаат прикажувањата требало да наведат дека се хомосексуалци или да покажат членска карта, а уписот во секс шопот бил контролиран, така што непожелните да се држат подалеку.

Г. Шерер навел дека полицаецот во цивил што бил во просторијата за проекции бил хомосексуалец. Судот го прифатил овој исказ бидејќи според неговото гледиште, фактот дека тужениот можел да се сети како се однесувал полицаецот иако ја напуштил просторијата многу брзо., покажува дека уписите навистина биле надгледувани.

На крајот, со оглед на ограничениот аудиториум, Судот сметал дека е невозможно да се смета дека обсцените филмови биле покажувани „јавно“ во рамките на значењето на член 204 од Кривичниот Законик. Тужениот ги преземал сите неопходни мерки на предострожност за никој да не биде не сакајќи изложен на филмовите што се во прашање.

3. Првата низа постапки пред Апелациониот суд на Кантонот Цирих.

11. Јавното обвинителство на Цирих се жалеше на таа пресуда. По сослушувањето на странките, Апелациониот суд на Кантонот Цирих го осуди Г. Шерер на 11-ти јануари 1985 год. со парична казна од 4000 ЦХФ за објавување обсцени филмови и за возење под дејство на алкохол.

По првата точка на обвинението Судот сметал дека целта на член 204 од Кривичниот Законик треба да ја заштити јавноста во поширока смисла. Тој

зема предвид неколку фактори, вклучително условите за упис од задната страна на продавницата, фактот што на членската карта не се пишувале никакви податоци за носителот и изјавата на Молителот дека тој можел да погоди дали едно лице е хомосексуалец или не е. Судот продолжил со следните зборови :

„Не е можно да се спречи прикажување што се класифицира како јавно само со намерно ограничување на бројот на гледачите, аудиториумот мора да биде добро дефиниран и да може да се провери... . Спротивно на мислењето на Судот изложено подолу, прикажувањето на филмот на тужениот било јавно, бидејќи било достапно не само за објективно ограничена група која се состоела од мал број поединци, туку за неограничен број луѓе, имено сите хомосексуалци и бисексуалци. Поточно, кога тоа е така, аудиториумот не можел да биде доволно проверен.

Во дополние, тужениот не можел да погоди само од изгледот на едно лице дали е хомосексуалец или не е, бидејќи не можел лично да го познава кога ќе го види прв пат како муштерија Така, без никаква понатамошна врева, тужениот пуштил еден млад полицаец во цивил, кој ја истражувал продавницата, да го гледа порнографскиот филм што е во прашање бидејќи помислил за него дека е хомосексуалец.“

Молителот барал од Судот да се повика полицаецот како сведок. Тој одбил да го стори тоа по основ, меѓу другото, дека било непрактично да се земаат усни искази од сите јавни службеници кои учествувале во истрагата.

4. Првата низа постапки пред Касациониот суд 12 на Кантонот Цирих

Г .Шерер поднел молба за изјава на поништување до Касациониот суд во Цирих, што е предадена на 25-ти ноември 1985 година. Судот наредил Апелациониот суд да го сослуша полицаецот како сведок . Пресудата му била доставена на молителот на 27-ми декември.

5. Втората низа постапки пред Апелациониот на Кантонот Цирих.

13. Постапките продолжиле пред Апелациониот суд. На 28-ми август 1986 година Судот ги повикал странките да дојдат на распит на 21-ви октомври во

текот на кој полицаецот дал исказ. На 29-ти октомври Судот го осудил тужениот на парична казна од 4000 ЦХФ за објавување на обсцени филмови за возење под дејство на алкохол. Пресудата му била доставена на тужениот на 17-ти февруари 1987 година.

6. Втората низа постапки пред Касациониот суд на Кантонот Цирих.

14. На 2 март 1987 година г. Шерер повторно поднел барање до Касациониот суд на Кантонот Цирих за изјавата на поништување. Тој меѓу другото се потпираше врз член 10 (чл. 10) од Конвенцијата и се жалел на должината на постапката. Тој го замолил судот да ја одложи својата одлука се додека Европскиот суд за човекови права ја донесе пресудата за случајот *Милер и други против Швајцарија*** а Сојузниот суд донесе пресуда за друг случај што се однесува на него.

Јавното обвинителство вложи поднесоци на 24-ти март 1977 година.

15. Касациониот суд ја донел својата пресуда, која беше долга 27 страници, на 2-ри мај 1988 год. Тој го одби барањето на г. Шерер, по основ дека не било сигурно дали Европскиот суд за човекови права ќе пресуди во случајот *Милер*, и наложи парична казна за тужениот од 800 ЦХФ за возење под дејство на алкохол. Сепак, го ослободил за објавувањето опсцени филмови.

По наведувањето дека дека не е на Државите да го дефинираат опфатот на терминот „изразување“ од член 10 (чл. 10) и дека слободата на изразувањето опфаќа слобода на поединечна комуникација, вклучително слободно да се прикажуваат порнографски филмови, Касациониот суд ја дал следната анализа:

„Врз основа на фактите што довеле до обжалената осуда, не постоел ризик по никого од ненамерно соочување со филмот што е во прашање, или дури против својата волја. Како што е познато на сите, членската карта му давала право на својот носител да влезе во просторијата за проекции, можела

** Забелешка од записничарот. 133). Пресуда донесена на 24-ти мај 1988 год. (Серија А бр. 133).

да се добие или да се издаде без големи потешкотии... , , така што не е можно во овој случај, да се смета дека имало приватни или затворени групи поединци. Но од друга страна, вон секако сомнение е дека секс шопот што е во прашање и, *a foritori*, посебната соба за проекции била посетувана само од поединци кои биле свесни за тоа што ги чека и имале намера да гледаат филм од таков вид Ако единствена цел е всушност индиректно, по пат на кривична постапка покрената против Молителот, да се спречат возрасни луѓе да го гледаат филмот што е во прашање иако тие сакале да го сторат тоа и биле свесни за содржината не се назира никаква „неодложна општествена потреба“ од таква мерка. Ако се мислело дека постои неодложна потреба да се заштитат поединци од нивната сопствена желба да гледаат обсцени прикажувања, исто така би било логично или неопходно да се казнат и приватните прикажувања на таквите филмови. Сепак, тоа не е случај.“

7. Првата низа постапки пред Сојузниот суд

16. На 9-ти мај 1998 год. Јавното обвинителство во Сирих вложило барање за поништување до Сојузниот суд,

Г. Шерер одговори на писмено на 19-ти јуни 1988 година.

17. На 20-ти септември 1988 година, Сојузниот суд (Касациониот кривичен оддел), ја стави пресудата на Касациониот суд во Цирих и го врати случајот до тој Суд. Сојузниот суд сметаше дека пропустот да се примени член 204 од Кривичниот законик по основ дека не е сообразен со член 10 (чл. 10) од Конвенцијата претставува прекршување на Сојузниот закон.

Судот го рече следното :

„Невозможно е да се види зошто моралот на возрасните (што вклучува слаби поединци врз кои може лесно да се влијае) и следствено моралот на општеството исто така во целина да не биде заштитен. Во секој случај, тоа гледишта спаѓа во маргината на проценката која Европскиот суд за човекови права признава дека државите членки ја имаат и води должна сметка за различните мислења што можат да преовладуваат во едно демократско општество во однос на барањата за заштита на моралот.

...

Разликата (помеѓу случајот Милер и) и случајот пред овој суд денес лежи во фактот дека во овој случај ниту некој возрасен ниту младинец ненамерно се соочил со филмот Њујорк Сити. Како и да е, казната е оправдана исто така и во такви случаи. Како што е горе наведено, целта на член 4 од Кривичниот Законик е да се заштити јавната пристojност и моралот. Никаков obscен филм не треба да се дистрибуира ниту да се прикажува јавно. За да се постигне таа цел издадена е забрана и предвидени се кривични казни. Кривична одредба од ваков вид е неопходна бидејќи бараната заштита не може да се постигне, (барем не толку ефикасно) на било кој друг начин.“ (Пресудите од Швајцарскиот сојузен суд (АТФ), том 114 (1988 год.), дел IV, стр. 121 – 22). На крајот, Сојузниот суд сметал дека повикувањето од страна на Молителот на правото на слобода на изразувањето, кога е очигледна неговата намера едноставно да извлече значителна финансиска добивка од тргување со порнографија, било злоупотреба на постапката (rechtsmissbräuchlich). Пресудата му била врачена на г. Шерер на 14-ти ноември 1988 година.

8. Третата низа постапки пред Касациониот суд на Кантонот Цирих.

18. Со Пресудата од 3-ти април 1989 година, врачена на 13-ти април, Касациониот суд на Кантонот Цирих го нашол г. Шерер виновен за објавување obscени филмови и го казнил со парична казна од 2500 ЦХФ во додаток на паричната казна наметната на 2-ри мај 1988 год. (види т. 15 погоре).

Тој сметал дека Сојузниот суд не утврдил дали сеуште било можно да биде ослободен врз основа на толкувањето на член 204 од Кривичниот Законик конзистентно со Сојузниот закон, но како и да е, Сојузниот суд несомнено му го вратил случајот за осуда во однос на јачината на таа одредба.

9. Втората низа постапки пред Сојузниот суд

19. Г. Шерер вложил жалба до Сојузниот суд по однос на јавното право, тврдејќи прекршување на член 6 (чл. 6 од Конвенцијата) за сметка на нарушувањето на правата на одбрана, како и на членовите 8 и 10 (чл. 8 чл. 10).

20. Сојузниот суд (Прв Оддел за јавно право) ја отвори жалбата на 31-ви јануари 1990 година.

Тој забележа дека Молителот правилно не барал побивање на компатибилноста на член 204 од Кривичниот законик со член 10 (чл. 10) од Конвенцијата. Тој сметал дека жалбата била недозволива во однос на пргиоворит на г. Шерер за прекршување на членовите 8 и 10. (чл. 8, чл. 10), бидејќи тој требало да вложи барање за поништување во таа цел. Како и да е, Касациониот кривичен оддел од Сојузниот суд веќе сметал дека осудата е сообразна со член 10 (чл. 10), (види т. 17 погоре).

Пресудата му била вложена на Молителот на 16-ти јануари 1990 година.

II. Релевантното домашно право

A. Применлив закон во материјалното време

1. Швајцарскиот кривичен законик

21. Член 204 од швајцарскиот Кривичен Законик предвидува:

„1. Секој што создава или поседува било какви текстови, слики, филмови или други предмети што се обсцени со цел да тргува со нив, да ги дистрибуира или да ги прикажува во јавноста, или кои за горните цели, увезува, транспортира или извезува такви предмети или ги пушта во промет на било каков начин, или кој отворено или тајно работи со нив или јавно ги дистрибуира или прикажува или по пат на трговија ги снабдува или изнајмува, или кои ги рекламира или ги прави познати на било кој начин, со цел да го олесни таквиот забранет промет или трговија, што е ангажиран во било која од горе наведените казниви дејности или кој ги обзнанува како и преку кого таквите предмети можат индиректно да се снабдат, ќе биде казнет со казна затвор или со парична казна.

2. Секој што снабдува или прикажува такви нешта на лице кое што е на возраст под 18 години ќе биде казнет со затвор или парична казна.

3. Судот наложи уништување на таквите предмети.“

2. Прецедентното право на Сојузниот суд

22. Сојузниот суд конзистентно сметал дека сите работи или предмети што го навредуваат, на начин што е тешко да се прифати, чувството за сексуална пристојност и обскеност, со ефект една нормална личност сексуално да се возбуди, да се згрози или го отфрли (АТФ, Том 83 (1957 год.) дел IV, стр. 19-25, Том 86 (1960 год.) дел IV, стр. 19-25, Том 87 (1961 год.), дел IV стр. 73-85), правејќи ги таквите нешта достапни за неопределен број луѓе означува нивно „објавување“, а нивната согласност не треба да се земе предвид (АТФ, Том 96 (1970), дел. IV, стр. 68, Том 100 (1975 год.), дел. IV, стр. 237).

Б. Последователниот режим

1. Измената во Прецедентното право

23. Во пресудата од 22-ри јуни 1991 год, (АТФ, Том. 117 (1991), дел IV, стр. 276-83) донесена по настаните поради кои е покренат овој случај, Сојузниот суд го отфрли поранешното Прецедентно право пресудувајќи дека, со обзир кон развојот на идеите, прагот на толеранцијата треба да биде повисок за филмовите кои не може да се класифицираат како тешка порнографија, со тоа што тие кои ги гледаат да се предупредени за предметот и природата на филмот и дека на лицата под 18 години тоа не им е дозволено.

2. Промената на законодавството

24. На 1-ви октомври 1990 година, кога Сојузниот закон од 21-ви јуни 1991 година стапи во сила, одредбите од член V од швајцарскиот Кривичен Законик („кривични дела против сексуалната пристојност“) беше дополнет. Член 197, што го замени член 204, гласи како што следува:

„1. Секој што нуди, прикажува или дава пристап на располагање на лица под 16 години порнографски текстови, звучни или видео снимки. слики или други предмети или порнографски претстави, или ги емитува на радио или телевизија, ќе биде казнет со затвор или парична казна.

2. Секој кој прикажува или покажува јавно било какви предмети или претстави што се означени во точка 1, или кој ги нуди на лица кои не го барале тоа, ќе биде казнет со парична казна.

Секој кој, кога некоја изложба или претстава се одржува зад затворена врата, ги предупреди тие што ќе присуствуваа за порнографската природа на изложувањето или претставата, нема да подлежи на казна.

3. Секој со што создава, увезува, складира, пушта во промет рекламира, прикажува, или дава пористап или располагање со предмети и претстави наведени во точка 1, што прикажуваат сексуални акти со деца, животни, човечки измет или акти на насилство, ќе биде казнет со казна затвор или парична казна. Предметите ќе бидат конфискувани.

4. Ако сторителот дејствувал со цел да има финансиска добивка, казната ќе биде затвор или парична казна.

5. Предметите или претставите наведени во точките 1 и 3 нема да се сметаат како порнографски ако имаат културна или научна вредност што вреди да се заштити.“

ПОСТАПКАТА ПРЕД КОМИСИЈАТА

25. Г. Шерер поднесе до Комисијата на 6-ти август 1990 година. Се жалеше согласно член.6 (чл. 6) од Конвенцијата на должината и неправедноста на кривичната постапка против него. Тој исто така се потпираше врз член 8 и 10 (чл. 8, чл. 10) во поглед прво на неговата осуда за прикажување на филмот Њујорк Сити и забраната на прикажувањето на тој филм во неговите сопствени простории, и второ, за последните осудувања за продавање обсцени публикации.

26. На 11-ти мај 1992 година Комисијата ги прогласи жалбите во однос на праведноста на постапката и последните осуди како недозволиви и очиглено

лошо засновани или за пропуст да се исцрпат домашните правни лекови, а го прогласи дозволив остатокот од молбата (бр. 17116/90).

Во својот извештај од 14-ти јануари 1993 година, (составен согласно член 31) (чл. 31), заклучи дека:

(а) Постоело нарушување на член 10 (чл. 10) (со 12 гласови наспроти 5),

(б) Неопходно беше да се испита жалбата согласно член 8 (чл. 8) (едногласно), и

(в) Не постои нарушување на член 6 став 1 (чл. 6-1) (со петнаесет гласови наспроти два).

Целосниот текст на мислењето на Комисијата и на поинаквото мислење содржано во извештајот е репродуцирано како анекс кон оваа пресуда ***.

КОНЕЧНИ ПОДНЕСОЦИ ДО СУДОТ ОД СТРАНА НА ВЛАДАТА

27. Во својот поднесок, Владата бараше од Судот „да смета дека швајцарските органи не ја нарушиле Европската Конвенција за човекови права во поглед на нештата што ја предизвикале молбата на г. Бруно Шерер.“

ШТО СЕ ОДНЕСУВА ДО ЗАКОНОТ

ИСТАКНУВАЊЕ СПИСОК

28. Во својот поднесок Владата исто така праша од Судот дали овој случај не треба да биде истакнат под неговиот список, согласно Правилото 49 став 2 од Правилата на судот, со обзир на смртта на г. Шерер, на 13-ти март 1992 година (види став 2 и 6 погоре).

Тие признале дека смртта на молителот автоматски не ја завршува постапката пред институциите на Конвенцијата, но посочија дека наследниците

*** Забелешка од записничарот. Поради практични причини, овој анекс ќе се појави само во печатената верзија на пресудата (Том 287 од серијата А од Публикациите на судот), но еден примерок од извештајот на комисијата е на располагање во архивата.

не може да бараат право да ја продолжат во свое име. Во секој случај беше неопходно да се увери дали обѕирите кон јавниот интерес бараат молбата и понатаму да се разгледува.

Во овој случај, во една изјава од 13-ти март 1993 година извршителот на Молителот наведе исклучиво непаричен основ, имено дека ако прекршувањето биде утврдено имотот би имал „побарување против Швајцарија за враќање на судските трошоци и издатоци што треба да се вклучат во поделбата“. Причините од таков вид во никакви околности не би можеле да бидат од „јавен интерес“ од гледна точка на член 6 став 1 (чл. 6-1) или *a foritori* од членовите 10 и 8 (чл. 10. чл. 8).

29. На расправата адвокатот на г. Шерер го оспори аргументот на Владата. Тој во главно се фокусираше на два основа.

Прво упати кон желбите на неговиот клиент, кој му дал полномошно и во бројни прилики изјавил желба случајот да се води до неговото заклучување. Член 451 од Законот за кривична постапка на Цирих предвидува една осудителна пресуда да биде поништена дури кога засегнатото лице е мртво, а Сојузниот закон не дозволува жртвата на прекршување утврдено од судот или од Министерската комисија на Советот на Европа да бара оспорените постапки да бидат повторно отворени. Поднесокот на Судот ги споменува интересите на наследниците само како алтернатива.

Како второ, адвокатот на Молителот сметаше дека, дури иако Швајцарија оттогаш го измени своето законодавство така што потесно да сообрази со барањата на Конвенцијата, пресудата од Судот би разјаснила бројни тешки прашања. Тоа би било од помош за тужената држава а исто така и за другите Држави договорнички и Комисијата.

30. Делегатот на Комисијата исто така препорача дека, водејќи сметка за прецедентното право на Судот, случајот треба да се остави на списокот. Најважен обѕир беше кон тоа што го сакаа наследниците - еден јасен, недвосмислен критериум. Тоа беше релевантно во овој случај, иако единствените интереси што се пледираа по природа беа финансиски.

31. Адвокатот на г. Шерер го информираше матичарот на 3-ти мај 1993 година, дека неговиот клиент починал на 13-ти март 1992 година, потоа тој на 24-ти мај 1993 година назначи дека извршителот на Молителот сакал постапката да продолжи (види став 2 погоре). Тој во ниеден момент не даде информација во врска со наследниците или нивната поврзаност со Молителот.

Во бројни прилики Судот прифатил дека родителите сопругата или децата на починат молител имаат право да го заземат неговото место во постапката (види ги особено пресудите *Катуро против Италија* од 24 мај 1991 година, серија А бр. 206-Ц, стр.19, т. 2; *Г. против Италија* од 27-ми февруари 1992 година, Серија А бр. 228-Ф, стр.65, т. 2;

Пандолфели и Палумбо против Италија на 27-ми февруари 1992 година, серија А бр. 231-Б, стр.16, т. 2 ; *Х. против Франција* на 31-ви март 1992 година, серија А бр. 234-Ц, стр.89, т. 26; и *Рајмондо против Италија* од 22-ри февруари 1994 година, серија А бр. 281-А, стр.8, т. 2). Тие случаи секогаш вклучувале блиски роднини. Нема ништо што би покажало дека тука има таква положба.

Понатаму, извршителот на Молителот не изразил никаква намера да бара во име на г. Шерер, повторно да се отворат кривичните постапки во Швајцарија или да побара надомест за непаричната штета во Стразбур.

32. Согласно овие околности, смртта на Г. Шерер може да се смета дека претставува „факт од таков вид што предвидува решение за случајот“ (правило 49 став 2 од првилата на Судот што биле во сила кога случајот е покренат пред Судот). Исто така нема причина од јавниот поредок (јавна политика) зошто случајот не треба да биде исфрлен од списокот (правило 49 став 4), особено бидејќи настаните што довеле до овој случај прецедентното право на Сојузниот суд за „обсцени предмети“, и релевантното швајцарско законодавство биле подложни на значителни измени (види т. 23-24 погоре). Случајот според тоа треба да се исфрли од списокот.

ПОРАДИ ТИЕ ПРИЧИНИ, СУДОТ

Одлучи со шест наспроти три гласа да го исфрли случајот од списокот.

Составено на англиски и француски јазик, и известено во писмена форма согласно правило 55 став 2, под-став 2 од Правилата на Судот на 25-ти март 1994 година.

Потпис: Ролв РИЗДАЛ

Претседател

Потпис: Марк-Андре АЈЗЕН

Записничар

Г. Шпилман, г. Фојгел и г. Моренила го изразија своето несогласување со оперативната одредба (Правило 53 став 2 казниво со Правилата на Судот, тие сметаа дека Судот требал да ја донесе пресудата по точките на случајот.

Иницијали: Р. Р.

Иницијали: М. А. Е.